

PORTFEL NALEŻNOŚCI POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW

styczeń
2015 r.

PROJEKT BADAWCZY:
KONFERENCJI PRZEDSIĘBIORSTW
FINANSOWYCH W POLSCE ORAZ
KRAJOWEGO REJESTRU DŁUGÓW

Informacja sygnałna

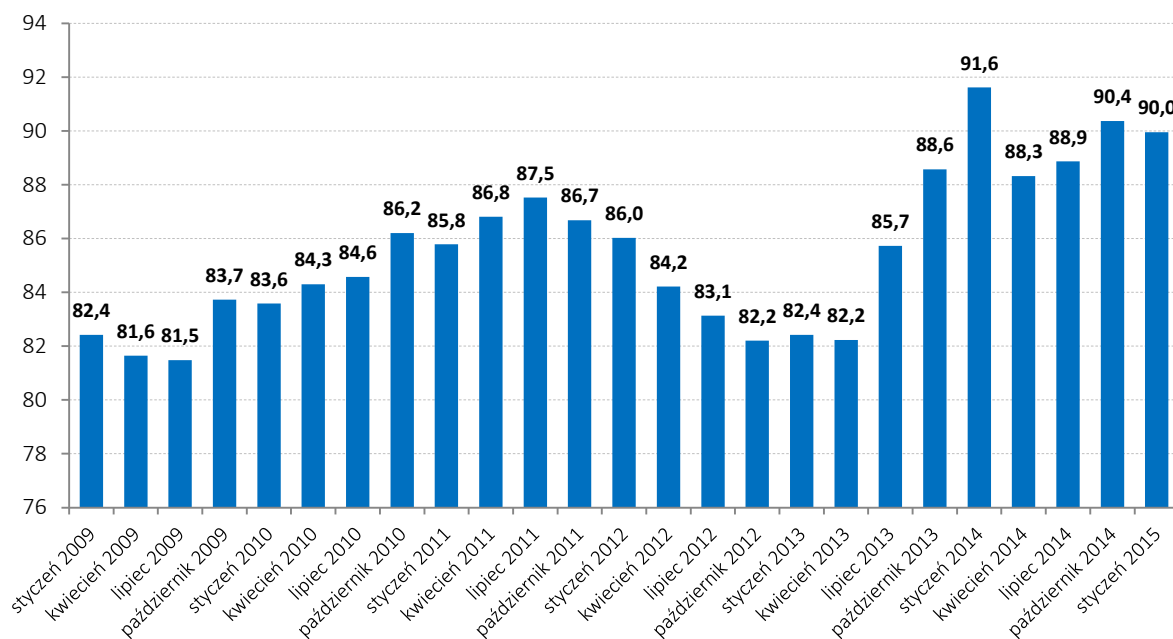
PORTFEL NALEŻNOŚCI

POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW

STYCZEŃ 2015 R.

OPRACOWANIE: DR PIOTR BIAŁOWOLSKI

Indeks Należności Przedsiębiorstw

W styczniu 2015 r. Indeks Należności Przedsiębiorstw (INP) utrzymał się na bardzo wysokim poziomie – 90 punktów. Jest to trzecia najwyższa wartość w ponad sześcioletniej historii badania, przy czym obecne wskazanie jest jedynie o 0,4 punktu poniżej wartości sprzed trzech miesięcy. Obserwując bardzo silne powiązanie między INP i dynamiką Produktu Krajowego Brutto można spodziewać się, że w czwartym kwartale 2014 r. gospodarka Polski rozwijała się w bardzo szybkim tempie ok. 4%, a także można oczekiwać, że podobne tempo wzrostu zostanie utrzymane w I kwartale 2015 r.

Na spadek INP w bieżącym kwartale w największym stopniu wpływ miało pogorszenie prognoz dotyczących portfela należności w kolejnym kwartale, a także spadek optymizmu w ocenie bieżących problemów z egzekwowaniem należności. Pogorszenie to jest jednak na razie widoczne jedynie w sferze odczuć. Twarde wskaźniki związane z odsetkiem przeterminowanych faktur, przeciętnym okresem opóźnienia, a także odsetkiem firm, które same muszą

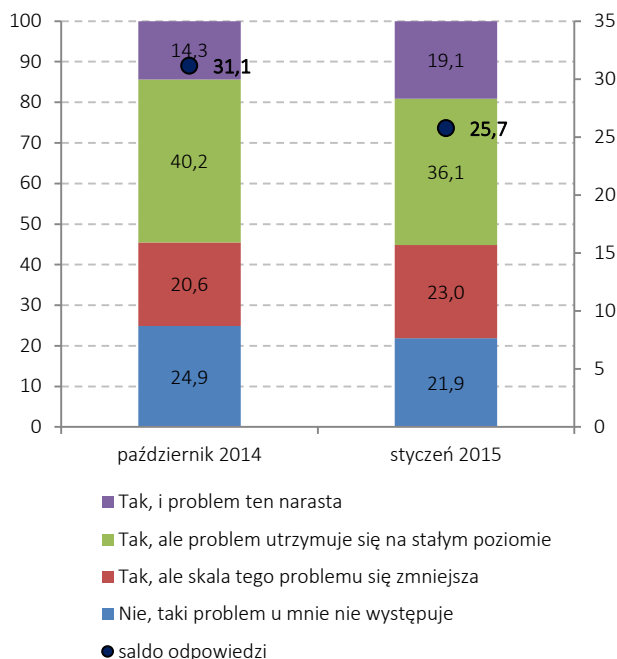
zaprzestać płacenia faktur w związku z opóźnieniami w otrzymywaniu należności, pozostają na historycznie niskich poziomach. Na wartość INP pozytywnie oddziałuje też spadek kosztów związanych z obsługą, windykacją i prewencją przeterminowanych należności. Oznacza to, że polskie firmy zaczęły sobie bardzo dobrze radzić w obliczu trudności z odzyskiwaniem należności. Z jednej strony duży optymizm przedsiębiorstw wzbudza sytuacja gospodarcza, jednak z drugiej strony, nawet w obliczu problemów z otrzymywaniem należności, rośnie przekonanie, że jest to problem, któremu można skutecznie zaradzić.

Reasumując, wysoka wartość INP jest wynikiem pozytywnych nastrojów w gospodarce i wskazuje na kontynuację szybkiego wzrostu gospodarczego. Niestety, w pełni pozytywny obraz jest nieznacznie zmącony, gdyż w opiniach firm zaczynają ujawniać się obawy dotyczące perspektyw sytuacji w obszarze należności w kolejnych miesiącach.

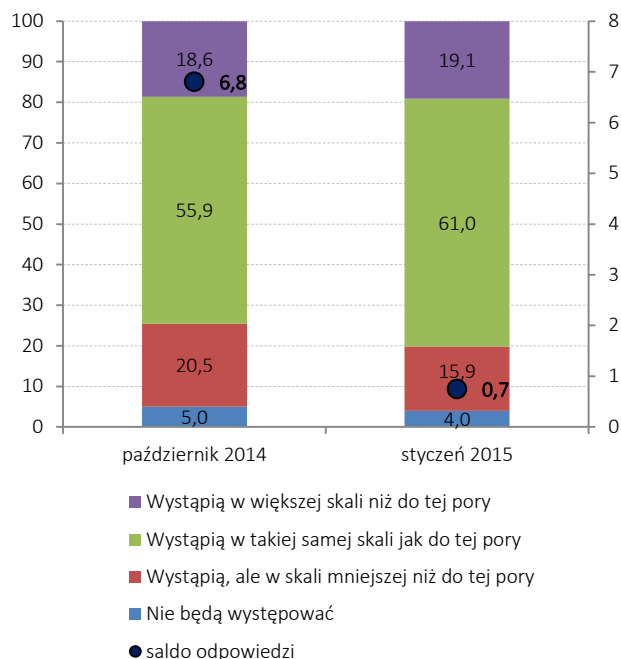
PORTFEL NALEŻNOŚCI POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW

STYCZEŃ 2015

SKALA PROBLEMÓW Z REGULOWANIEM ZOBOWIĄZAŃ PRZEZ KLIENTÓW/KONTRAHENTÓW POLSKICH PRZEDSIĘBIORCÓW – STAN BIEŻĄCY

SKALA PROBLEMÓW Z REGULOWANIEM ZOBOWIĄZAŃ PRZEZ KLIENTÓW/KONTRAHENTÓW POLSKICH PRZEDSIĘBIORCÓW – PRZEWIDYWANIA

Po dwóch kwartałach znaczącej poprawy, pogorszyły się opinie przedsiębiorstw dotyczące obecnej sytuacji w obszarze należności. Należy jednak podkreślić, że pomimo pogorszenia, obserwowana obecnie sytuacja jest w dalszym ciągu bardzo bliska historycznych maksimum. Udział firm, które w ogóle nie odczuwają problemów z opóźnieniami w otrzymywaniu należności, pomimo spadku do poziomu 21,9%, jest o ponad 8 pp. wyższy od średniej z ostatnich sześciu lat, podczas gdy udział firm, w których problemy rosną (19,1%) jest o ponad 2 pp. poniżej długookresowej średniej. Obserwowane pogorszenie opinii nie powinno być zatem traktowane jako jednoznacznie negatywny sygnał, a jedynie w kategorii korekty optymistycznych nastrojów obserwowanych w poprzednich kwartałach.

Prognozy splotu należności pogorszyły się względem poprzedniego kwartału i jest to już czwarty kwartał, w którym obserwowany jest negatywny trend. Niemniej jednak wciąż pozostają one nieznacznie pozy-

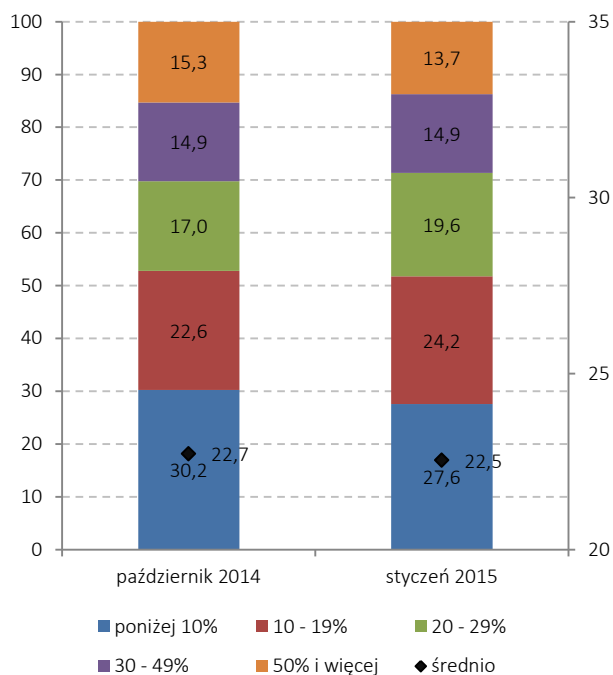
tywne, tj. udział przedsiębiorstw, które spodziewają się, że problemy z należnościami wystąpią w skali mniejszej niż do tej pory oraz tych, które spodziewają się całkowitego braku takich problemów jest o 0,7 pp. większy niż udział firm, które oczekują, że problem ten będzie narastał. W poprzednim kwartale przewaga optymistów wynosiła 6,8 pp. Pomimo, że dochodzi do pogorszenia, to oczekiwania dotyczące portfela należności są wciąż lepsze od średniej z ostatnich lat.

Pomimo pogorszenia, ogólny obraz sytuacji w obszarze należności jest pozytywny. Przyczynia się do niego silny wzrost gospodarczy, który ułatwia spłacanie zobowiązań, a także niskie stopy procentowe, które sprawiają, że finansowanie się „wymuszonym kredytem kupieckim” staje się mniej opłacalne.

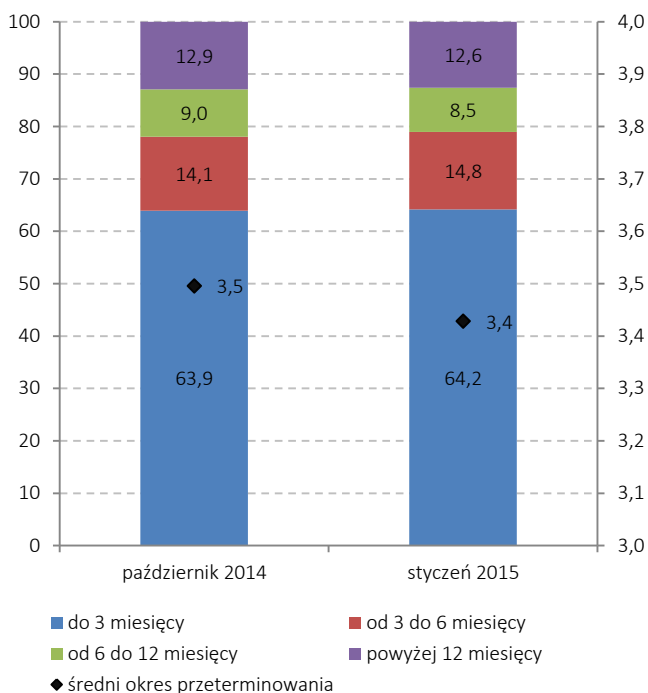
PORTFEL NALEŻNOŚCI POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW

STYCZEŃ 2015

ODSETEK NALEŻNOŚCI NIEUREGULOWANYCH W PORTFELU POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW

STRUKTURA TERMINOWA NALEŻNOŚCI PRZETERMINOWANYCH W POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTWACH

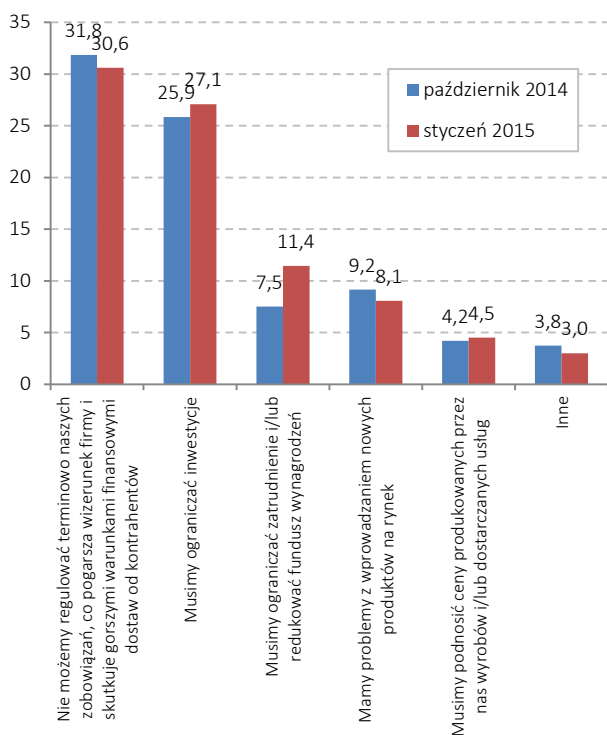
W styczniu 2015 r. odsetek przeterminowanych należności w portfelach polskich przedsiębiorstw spadł do najniższego poziomu w historii. Obecnie, w grupie firm, które mają problemy z odzyskiwaniem należności jedynie 22,5% faktur nie zostało spłaconych w terminie. W grupie wszystkich firm, a zatem uwzględniając również te, które nie mają problemu z odzyskiwaniem należności, a zatem mają 0% udział przeterminowanych faktur, odsetek niezapłaconych faktur wynosi jedynie 17,6%. Względem poprzedniego badania zmniejszył się udział firm mających w portfelu co najmniej 50% przeterminowanych faktur. Stanowią one obecnie 13,7% ogółu firm mających problem z opóźnieniami, co oznacza najniższy ich udział w historii. Spadek udziału firm najbardziej dotkniętych opóźnieniami jest korzystnym sygnałem, gdyż ryzyko bankructwa rośnie znacząco w grupie firm dotkniętych problemem opóźnień w większej skali. Niestety, prognozy przedsiębiorstw na nadchodzący kwartał wskazują, że pozytywne tendencje mogą zostać zatrzymane.

W badaniu przeprowadzonym w styczniu 2015 r. przeciętny okres przeterminowania należności skrócił się do najniższego poziomu w historii osiągając 3 miesiące i 12 dni. Przedsiębiorcy czekają na spłatę należności obecnie aż o ponad 20 dni krócej niż miało to miejsce w latach 2010-2011, kiedy to wzrost gospodarczy również sięgał ok. 4%. Dla firm oznacza to zdecydowany wzrost bezpieczeństwa obrotu gospodarczego, gdyż nawet w sytuacji gdy część klientów/kontrahentów nie reguluje swoich należności w terminie, to spłata zaległości następuje szybciej. Dla gospodarki oznacza to natomiast większą odporność na szoki. Nawet jeżeli dojdzie do wzrostu trudności z egzekwowaniem należności w pewnej grupie przedsiębiorstw, z dużym prawdopodobieństwem nie będzie się to miało natychmiastowego przełożenia na wzrost zatorów płatniczych.

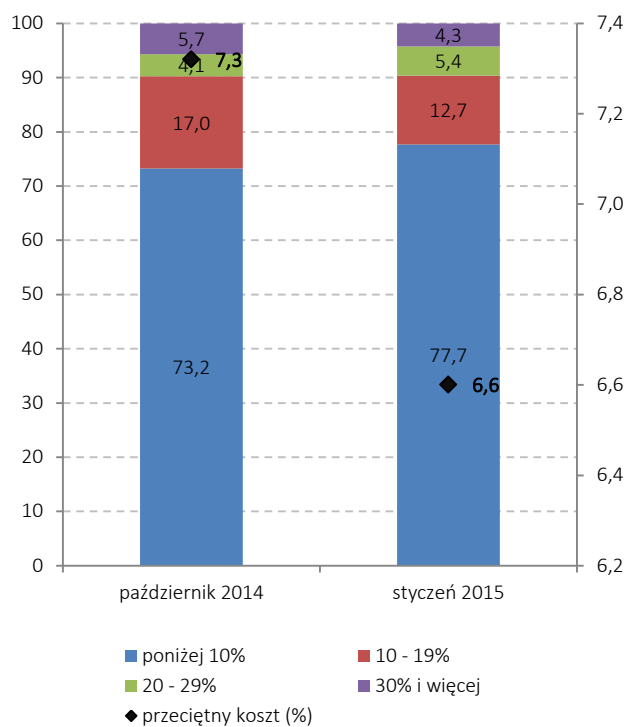
PORTFEL NALEŻNOŚCI POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW

STYCZEŃ 2015

ODSETKI PRZEDSIĘBIORSTW WSKAZUJĄCYCH NA PODEJMOWANIE WYBRANYCH DZIAŁAŃ W ZWIĄZKU Z NIEREGULARNĄ OBSŁUGĄ ZOBOWIĄZAŃ PRZEZ KLIENTÓW/KONTRAHENTÓW

ODSETEK PRZEDSIĘBIORSTW, KTÓRYCH KOSZTY PONOSZONE W ZWIĄZKU Z NIEREGULARNĄ OBSŁUGĄ ZOBOWIĄZAŃ PRZEZ KLIENTÓW/KONTRAHENTÓW WYNOŚĄ

W badaniu Portfel należności polskich przedsiębiorstw przeprowadzonym w styczniu 2015 r. spadło znaczenie trudności w regulowaniu własnych zobowiązań na skutek trudności w otrzymywaniu należności. Wskazuje na nie obecnie 30,6% firm w polskiej gospodarce. Zmniejszyły się też trudności z wprowadzaniem nowych produktów na rynek. Spadek dokuczliwości tych barier związany jest z bardzo dobrą sytuacją finansową polskich firm i, w konsekwencji, mniejszą rolą opóźnień w kształtowaniu sytuacji przedsiębiorstw. Znacząco wzrósł natomiast udział firm, które deklarują, że muszą ograniczać zatrudnienie lub fundusz płac na skutek problemów z opóźnieniami. Wzrost wyniósł aż prawie 4 pp. i obecnie aż 11,4% deklaruje ograniczenia tego typu. Również na barierę inwestycyjną wskazuje więcej, bo 27,1% badanych. Może to oznaczać, że przedsiębiorcy zaczęną w najbliższych miesiącach ograniczać ekspansję w obliczu rosnących obaw o trwałość wzrostu gospo-

darczego. Dla rynku pracy może to oznaczać zahamowanie kreacji nowych miejsc pracy, a dla inwestycji spowolnienie wzrostu. Nawet jeżeli będzie dochodziło do spowolnienia inwestycji, to trzeba pamiętać, że obecnie rosną one wciąż w tempie ponad 10%.

Niski udział przeterminowanych należności w portfelach polskich firm, a także krótki okres oczekiwania na ewentualne opóźnienia przełożyły się na niższe koszty ponoszone przez polskie firmy w związku z nieterminową obsługą zobowiązań przez klientów/kontrahentów. Obecnie wydatki na cele związane ze skutkami i przeciwdziałaniem opóźnieniom stanowią przeciętnie 6,6% ogółu kosztów przedsiębiorstw i są o ok. 0,4 pp. poniżej długookresowej średniej.